

REKOMENDACIJOS IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO ĮSTAIGOMS DĖL VALSTYBINĖS DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOS PRANEŠIMO „TRYS ŽINGSNIAI DĖL NUOTOLINIO MOKYMOSI ORGANIZAVIMO“

Per visų dalykų pamokas **naudoti kuo mažiau skirtingų nuotolinio mokymo priemonių**, nes ugdymo įstaiga privalo įvertinti kiekvienos nuotolinio mokymo priemonės patikimumą; pareiga įrodyti, kad mokymosi procese yra laikomasi BDAR, tenka ugdymo įstaigai (ne atskiriems jos darbuotojams).

1. NUSTATYTI UGDYMO ĮSTAIGOS DARBUOTOJŲ VAIDMENIS IR ATSAKOMYBES

- **Nuotolinio mokymo proceso organizavime privalo dalyvauti už mokyklos saugos politiką atsakingas asmuo.** Šiuo metu visi turite paskirtą skaitmeninių technologijų administratorių (IKT koordinatorių), kuris konsultuoja mokytojus ir mokinius technologijų naudojimo klausimais. Jo kontaktai paviešinti, į jį gali visi ir kreiptis, kaip numatyta kiekvienos mokyklos Nuotolinio ugdymo organizavimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas). Šis administratorius kartu su įstaigos vadovu galėtų sistemingai konsultuoti visais aktualiais klausimais (nusimatyti Apraše) su už ugdymo įstaigos saugos politiką atsakingu asmeniu, kuris turi kompetencijų konsultuoti šiuo klausimu. Siūlytume Apraše įsirašyti, kad su šiuo asmeniu yra derinamas Aprašas ir kad šis asmuo konsultuoja mokyklos nuotolinio mokymo konsultantą.
- Apraše numatyti, **kiek dienų saugomi mokinių atsiųsti laišakai ir užduotys, susirašinėjimas** su mokytoju, kada turi būti ištrinami ir kas už tai atsako.
- Informuoti tėvus, mokinius ir mokytojus **apie asmens duomenų tvarkymą**: kokie jų asmens duomenys bus tvarkomi nuotolinio mokymo metu (pvz., balso įrašai, vaizdo užduotys) ir kaip, kokiais tikslais. Informuoti galima ir e-dienyne, bet reikėtų išsisaugoti informaciją, kad visi buvo informuoti.
- Informuoti tėvus, mokinius ir mokytojus, **kaip tinkamai naudotis** nuotolinio mokymo priemonėmis, siekiant užtikrinti duomenų saugumą (pvz., įvairios ugniasienės, galimybė Zoom išjungti vaizdą ir garsą ir pan.). Informuoti galima ir e-dienyne, bet reikėtų išsisaugoti informaciją, kad visi buvo informuoti; dalį informacijos galima paskelbti interneto svetainėje.
- **Iš anksto informuoti** mokinius apie vyksiančių pamokų tipą. Dauguma rengiate pamokos korteles: siūlytume kiekvienoje kortelėje nurodyti, ar bus tiesioginis garso, vaizdo ryšys (sinchroninė pamoka, skambučiai telefonu ir kt.). Jei kortelių nerengiate, galite sugalvoti, koku būdu apie tai informuosite. Siūlytume informuoti ne vėliau nei prieš parą, nes jei vaizdo ryšys, reikia ir kambarį susitvarkyti, gal ir šukuoseną pasidaryti. Geriausia informuoti kartu su iš anksto pateikiama pamokos medžiaga. Analogiškai ir mokytojus reikėtų informuoti apie rengiamus sinchroninius pasitarimus. Apie visa tai reikia įsirašyti Apraše.

2. PASIRINKTI TINKAMAS NUOTOLINIO MOKYMOSI PRIEMONES

- Atkreipti dėmesį, kad nuotolinio mokymo priemonė **atitiktų mokinių amžių** (pvz., FB ir Messenger galima naudotis tik nuo tam tikro amžiaus) **ir saugos reikalavimus** (ar pasirinkta nuotolinio mokymo priemonė fiksuoja ir saugo naudotojų prisijungimo ir veiksmų, naudojantis tokia priemone, žurnalo įrašus; ar mokytojas bet kada gali „išjungti“ pašalinius vartotojus; ar naudojamas saugus „https“ protokolas ir kt.).

- Apraše numatyti, **kur** (pvz., e-dienyne, el. pašte ir kt.) ir **kiek** (pvz., iki atsiskaitymo datos, 2 dienas, savaitę ir pan.) **saugomi** nuotolinio mokymo priemonės naudojimo metu surinkti asmens **duomenys**, kokie asmens duomenys tokiu atveju saugomi (vaizdo, garso įrašai, susirašinėjimas ir kt.).
- Pagalvoti, **kokios techninės saugumo priemonės yra įdiegtos** (įvertinti, kad mokinių ir mokytojų namuose nėra papildomų tinklo apsaugos priemonių, pvz., ugniasienės). Galbūt saugiau visai nenaudoti mokinių vaizdo, net tų, kurie to nori ir sutinka? Nusimatyti apraše.
- Ar pasirinkta nuotolinio mokymo priemonė **užtikrina galimybę įgyvendinti duomenų subjektų teises, įtvirtintas BDAR**. Turėtų būti galimybė „išsijungti“ vaizdą ir/ar garsą sinchroninės pamokos metu to norintiems mokiniams ar mokytojams ir pan.

3. DOKUMENTUOTI NUOTOLINIO MOKYMO PRIEMONIŲ NAUDOJIMĄ

- Apraše numatyti, kad grupės pamokoms kuria ir vartotojų prieigas paskiria dalyko mokytojai, vadovaudamiesi Apraše numatytais reikalavimais.
- Apraše numatyti, **kada ir kaip vyksta mokymas**. Daugelis moko pagal senus tvarkaraščius, dalis sudaro papildomus sinchroninių pamokų tvarkaraščius – viską aprašyti Apraše. Jei ne sinchroninės pamokos vyksta mokiniui patogiu metu (rekomenduojama) – tai irgi įrašyti į Aprašą.
- Apraše numatyti, kokiais atvejais galimas (ar iš viso galimas) **vaizdo duomenų tvarkymas** (mokytojų konferencija, pamoka (tėvų sutikimai?), užduoties pateikimas vaizdo įrašu ir kt.).
- Apraše numatyti, kokiomis priemonėmis mokytojai turėtų **tikrinti ir kontroliuoti mokinių dalyvavimą** nuotolinėje **pamokoje** (įvertinant proporcingumo ir duomenų kiekio mažinimo principų reikalavimus). Kadangi mokymas nuotolinis, dalyvavimą sinchroninėje pamokoje galėtų liudyti prisijungimas prie pamokos ar mokinio skambutis ar žinutė (jei nepavyksta prisijungti). Dalyvavimą ne sinchroninėje pamokoje galėtų liudyti savalaikis paskirtos užduoties atlikimas, o kada vaikas ją atliks, ar per pamoką, ar kitu metu – nesvarbu; juk užduoties atlikimas ir yra dalyvavimas pamokoje. Jei ta pati užduotis skirta kelioms iš eilės einančioms pamokoms – jos atlikimas taip pat liudytų dalyvavimą visose jose. Apraše reikėtų numatyti, ką daro mokytojas, pastebėjęs vaiko nedalyvavimą, ką informuoja apie tai (klasės auklėtoją ir pan.).
- Reikėtų priminti mokiniams ir mokytojams **apie slaptažodžių sudarymo ir keitimo taisykles ir saugų naudojimąsi** įvairiomis e-aplinkomis – galima e-dienyne, bet reikėtų išsisaugoti faktą, kad kiekvienam buvo priminta ir kaip.
- **Kokie, kaip, kiek laiko ir kur bus saugomi** nuotolinio mokymosi metu surinkti **asmens duomenys** (atliktos užduotys, vaizdo įrašai, susirašinėjimas ar kt.), kokios apsaugos priemonės taikomos šių saugojimo vietų saugumo užtikrinimui – įrašyti į Aprašą.

Naudokitės ir visomis VDAI pranešime „Trys žingsniai dėl nuotolinio mokymosi organizavimo“ pateiktomis rekomendacijomis! Gero darbo!
